

ייצג פון פריי

תולדות | עיונים | הערות

התחזקות | התעוררות | מכתבים

בעניני רביה"ק מברסלב זי"ע

מכתבי מוהרנ"ת - עלים לתרופה, עם מכתבים חדשים והוספות מכת"י
ביאורים וציונים, הערות והארות

פרשת תולדות
שנת תשע"ד

סימן ק"א

בעזרת השם יתברך, יום א' בשלה, תקצ"ג

אהובי בני מהמד עיני, נצמד בקירות לבבי. שלום לך אל תירא, חזק ואמץ.

דע בני חביבי, כי עדיין לא קבלתי מכתבך היום, וגם היום יום ראשון בשבת אשר אתה ידעת כי אני חלוש, ואין דעתי צלולה כידוע לך [מוהרנ"ת סבל ממחלתו על בני מעיו, שממנה נסתלק, ובכל יום א' אחר שבת נתעורר אצלו כנראה מפני שינוי ווסת, אכילת שבת קודש תחלת חולי בני מעיים (סנהדרין קא). עיין לקמן מכתב קכ"ח ובהערות דשם]. אך אהבתך אלצני לכתוב לך עתה קודם הסעודה, כי מאת ה' היתה כי עסקתי בכתיבת תורה בענין הלימוד הקדוש של (תהלים קד, לג) אומרה לאלקי בעודי (ליקו"מ ח"א סי' רפ"ב), אשר דברתי מזה אתמול בסעודה שלישיית, שהוא בחינת קימת חצות לילה, שבוה תלויה הגאולה, בחינת (שמות יא, ד) כחצות לילה אני יוצא וכו'

(עיין ליקו"מ הל' השכמת הבוקר ה"א באריכות גדול, ושם באות י"ב וי"ג בזה"ל: וזה בחינת קימת חצות שצריכין לשבר תוקף השינה על ידי הנקודות טובות כמ"ש עורה כבודי עורה הנבל וכנור וכו', וזה בחינת כנור של דוד שהיה מנגן על ידי רוח צפון, ענין רוח טובה נקודה טובה הצפון וטמיר אפילו בתכלית השינה, אפילו במדריגה פחותה בבחינת מה רב טובך אשר צפנת, ואלו הנקודות טובות מנשבין בכנור של דוד, כי על ידי זה נעשין ניגונים, ולכן היה מנגן מאליו על ידי זה, ועל ידי זה מתעורר מהשינה בחצות הלילה בתוקף השינה, וזה ענין יציאת מצרים וכו' כי עיקר הגאולה של יציאת מצרים היה על ידי בחינת הנ"ל בחינת כחצות הלילה אני יוצא בתוך מצרים, כחצות דייקא. כי בחצות הלילה אז מתעורר הנקודה טובה ולכן נמשך הרוח טובה הנקודה טובה מצפון דייקא, כי מצפון תפתח הרעה, ומשם דייקא נמשך הרוח צפון רוח טובה מנשב בכנור של דוד ומנגן כי זה עיקר מעלת הטוב היוצא מתוך הרע והסטרא אחרא עיי"ש באריכות שבוה תלויה הגאולה העתידה ג"כ).

ומדי כותבי נזכרתי באהבתך, כי ידעתי שאתה צריך מאד לדיבורים אלו, בפרט שכל החידושים שחודשתי בעזרת השם יתברך בעתים הללו, חדשים נפלאים בישועות הגדולה הכל נתגלגל על ידך, על ידי המכתב שהגיע לי מאתך בערב שבת קודש סמוך לערב על ידי ידידי ר' נחמן הייסנינר [ר' נחמן מטולטשין, דרכו היה לבוא בכל שני שבועות למוהרנ"ת מן טולטשין לברסלב], כאשר ספרתי לך קצת מזה בהיותך פה, על כן אמרתי ויהי מה ארוצה דברי אלה אליך, אולי אוכה לעוררך משנתך, להחיותך ולחזקך.

הקיצה בני הקיצה, אל יבהלך רעיוןך מכל מה שעובר עליך, דע והאמין שכל הנקודות טובות שלך יקרים מאד מאד אצלו ית', ואתה יכול להחיות את עצמך בהם תמיד, ולכנוס לכף זכות באמת, בבחינת (תהלים לו, ט) ועוד מעט ואין רשע וכו' (ליקו"מ ח"א סי' רפ"ב), זכור וזכור היטב דיבורים נוראים אלו, ואל יהיה ישנים אצלך ח"ו, רק חזור חזור אותם היטב היטב, ובכל יום יהיה בעיניך כחדשים [בליקו"מ הלכות הל' השכמת הבוקר ה"א הנ"ל, בסוף, סיים מוהרנ"ת וז"ל: והבן הדברים היטב כי אי אפשר לבאר הכל, רק כל אחד כפי מה שעובר עליו כל ימי חייו, בימי נעוריו ובימי זקנותו, יכול להחיות את עצמו תמיד על פי כל דברינו אלה שמבארים קצת אמיתת העצה והלימוד הקדוש של אומרה לאלהי בעודי, שהזהירנו אדמו"ר ז"ל מאד מאד לילך בו, אשרי שיאחז בו עכ"ל].

ונכספתי מאד לכתוב ולהעתיק לך קצת ממה שכתבתי בזה, אך הוא מהנמנע, כי אין הזמן מספיק. אך קויתי לה' כשתהיה פה על שבת קודש הבאה עלינו לטובה, נדבר מזה בעזרת השם יתברך, בתוספת שאר שיחות קדושות שיומין השם יתברך לתוך פינו, הנובעים ממקור חכמה הקדוש והנורא מאד מאד.

ותודיעני מיד אם תהיה פה על שבת קודש, כי נכספתי מאד שתהיה פה על שבת זה, רק אם יש לך עיכוב מחמת החתונה של גיסק, בודאי אי אפשר לך לבא, ואונס רחמנא פטריה, ותבא אם ירצה ה' באיזה שבת אחר. אך אם לא תהיה החתונה מיד, מהראוי שתבוא לשלום כנ"ל. ותכתוב לי דעתך בזה.

דברי אביך הדו"ש באהבה רבה

נתן מברסלב

ושלום לכל אנ"ש באהבה רבה, גם אליהם נאמרו כל הדברים הנ"ל, חזקו ויאמץ לבבכם כל המיחלים לה.

והנה עתה כבר קבלתי מכתבך, והיה לי לנחת. וכפי הנראה ממכתבך לא תוכל להיות פה על שבת קודש הבאה עלינו לטובה. ובודאי הכל לטובה, השם יתברך יעורך שתשמח שם בביתך ועל החתונה, כי חדות ה' היא מעוזכם. וכל כונתי במכתב זה כדי לשמח נפשכם בישועות הגדולה אשר הוא עוזר לנו בכל עת, כמו שכתוב (תהלים נד, ט) הנה אלקים עוזר לי וכו', יבקש מהשם יתברך ויבטח בו, שכאשר החל השי"ת להראות חסדו עמו כן יגמור בעדו, כי היה לו נס גדול וישועה נפלאה. השם יתברך יזכהו שיבין על ידי זה רמזים גדולים להתקרב אליו ית' בכל עת, מכל מקום שהוא. ומחמת אישון לילה אין להאריך יותר. והשם יתברך ישמח נפשכם לנצח.

נתן הנ"ל

מאמר: ראש בני ישראל

ליקוטי אמרים, תורת ושיחות והנהגות קדושות ממרן אור ישראל וקדושו

רבינו ישראל בעל שם טוב זצוקלה"ה

הנזכרים בספרי רביה"ק, ותלמידו מוהרנ"ת, ומשאר ספרי ברסלב

לכבוד יומא הדילולא
דמרן הבעל שם טוב הק'
ז"ע, בחג השבועות

מאמר י"ח:

על זרע הבעל שם טוב
הכתוב אומר (ישעי' ה, ב)
ופרי הארץ לגאון
ולתפארת
(היי מוהר"ן סי' תקנ"ג)

בענין אכילה. כי יש כמה כחות באדם לענין האכילה, כי יש כח המקבל, וכח המעכב, שלא יצא לחוץ המאכל תיכף, וכח המעכל, וכח המחלק המאכל לכל איברי הגוף, להמוח המובחר וכן ללב וכן לכל שאר האברים, לכל אחד כראוי לו, וכח הדוחה הפסולת לחוץ, כמבואר כל זה לחכמי הרופאים, כמו כן כל אלו הכחות צריכין לענין ממון, כי צריך שיהי' לו כח המעכב שלא יפור מעותיו מיד (כדרך שיש בני אדם שבתחילה מתאווים מאד לממון ומבלים ימיהם על זה, ותיכף כשמשיגין הממון מפזרין אותו מיד).

ובן כח המחלק, שיתחלק מעותיו למקומות הצריכין לכל אחד כראוי כנ"ל לענין האכילה, דהיינו שמובחר יגיע לצדקה, וכיוצא בזה בשאר המעות כל אחד למקומו הראוי לו כנ"ל לענין האכילה, וכמו שמספרין מהבעל שם טוב ז"ל, שאמר לענין מה שמקבל מעות מרשעים, ואמר שהמעות כשבא לידו, אזי הוא מתחלק, ומעות שקיבל מאנשים הגונים אלו המעות יוצאים על הוצאות הכנסת אורחים צדיקים שבאים אצלו, וכיוצא בשאר המעות. ומעות שבא ממי שאינו הגון, זה המעות יוצא על הוצאות הסוסים שלו, והערל עבד שלו, דהיינו שממילא מתחלק המעות אצלו כך, אף על פי שבאמת היה כל המעות מעורב אצלו. אך ממילא היה נעשה כך אצל הבעל שם טוב הקדוש ז"ל, וזה בחינת כח המחלק הנ"ל.

וכח הדוחה הפסולת לחוץ, היינו כנ"ל, כי יש מעות שצריך לצאת לחוץ בשביל ערלים ומוסים וכיוצא, ואמר עיקר תאוות ממון. מי שאין לו כלי לקבל, כמו לענין תאוות אכילה, כי בוודאי מי שיכול לאכול וכו', ועיקר התאוה ביותר מהשיעור, כמו כן לענין ממון, אני יש לי כלי וכו'.

(שיחות הר"ן סי' קצ"ג)

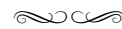
כ"ג.

הבעל שם טוב ידע

ושמעתי מאיש א' מאנשינו שאמר, שקודם שסיפר רבינו הק' ז"ל המעשה של המלך שהיה לו בן שכולו מאבנים טובות הנדפסת (בס' מעשיות). אמר קודם שסיפר, אני יודע מעשה שיש בה כל השם של מ"ב ואחר כך סיפר זאת המעשה, ואף על פי כן אין אנו יודעים אם זאת היא המעשה של השם מ"ב.

ווגם אנכי שמעתי מפיו הקדוש לפני כמה שנים שאמר שהבעל שם טוב ז"ל היה יודע מעשה שהיה בה השם של מ"ב, ודיבר עמו אז מהשם של מ"ב. ושאל אותי למצוא פירוש בלשון לע"ז על ב' אותיות ו' צ' שנמצא בשם הנ"ל ולא יכולתי למצוא. וכפי המובן היה שכבר יודע סוד כל השם הנ"ל רק ב' אותיות אלו ו' צ' הנ"ל עדיין אינו יכול להכניסם בתוך הענין שהיה רוצה להלכיש בו שם הנ"ל.

(שיחות הר"ן סי' קמ"ז)

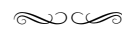

כ"ד.

זכות עצמו

שמעתי בשמו שאמר העולם סוברים שמחמת שאני נכד הבעל שם טוב ז"ל מחמת זה זכיתי למדריגתי, לא כן הוא רק עם דבר אחד הצלחתי, ועל ידי זה זכיתי לעלות למה שזכיתי, ואמר בלשון אשכנז בזה הלשון: מיט איין זאך איז מיר גיראמיין.

(שיחות הר"ן סי' קס"ז)

כ"ה.

כח המחלק

אמר לענין ממון, צריך האדם שיהי' לו כל הכחות שיש

מדברי הרה"צ רבי נחמן מטשעהרין זצ"ל, על מרן הבעל שם טוב זצ"ל, ותורתו הק', בהקדמת ספרו "לשון חסידים":

...ובכל תקוותינו וישועתינו לנצח הוא רק על ידי התגלות תורתו הק' ודרכיו הק' העומדים לנו בעזרתנו סלה בפרט בעתים הללו בעקבות משיחא אשר התפשטות החושך והנורא מאד כפול ומכופל תהו ובהו וחושך וכו' ממש, אשר גם נביאינו הראשונים ז"ל, ראו כן תמהו איך יוכלו בני ישראל הק' לעמוד ולהתחזק עצמן ביראת ה' ואמונתו הק' בתוך התגברות החשכות כזה, וברוך ה' אשר הפליא חסדו עמנו והקדים רפואה למכותינו, ובאחרית הימים האלו שלח לנו מושיע קדוש ונורא כזה, עיר וקדיש מן שמיא נחית...

מאמר משיב נפש

ק

שאלות על חסידות ברסלב ומקורות מספרי קודש

מאת אחד הרבנים שלישי

סימן י"ב: ואל תטוש תורת אמך

מבאר אם יש חשש להלכה ולמעשה של "אל תטוש תורת אמך" כשמתדבקים בדרכו של מוהר"ן מברסלב, ובפרט במי שאבותיו ורבתינו לא דרכו בדרך זו.

גם יתבאר בפרק הזה, כי כל מה שאמר רבינו הק' מוהר"ן הוא למעשה הדרך הקדושה שראינו ושמענו מאבות אבותינו ורבנות רבותינו הק' מוסדי דור ודור, ובפרט בענין הרחקת מורכי הרשעים ופושעים, ובדור האחרון שקמו ונהייתה בעוה"ר כתות הציונים ומעשה שטן הצליח שהקימו להם ממשלה של סט"א בארצנו הק' ועי"ז טמאו כל השמנים ומלאו כל העולם כולו עם כפירה ומינות, ובעוה"ר נמשכו אחריהם הרבה מאחבנ"י תמימי לב למחצה לשליש ולרביע ונתפתו אחרי משאות שוא ומדוחים.

ומי שנמשך אחר הציונים וגירוריהם הרי זה הולך, נגד דרכו הנורא ומאמרו היקרים של מוהר"ן מברסלב ותלמידו הגדול מוהרנ"ת ז"ל, אשר יכל ימיהם הזהירו אותנו להתרחק מכל דרכי המשכילים והאפיקורסים למיניהם, ויתבאר בו שהוא כל שכן וקל וחומר להמשכילים של דור הזה, אשר עשו שמות בארץ הרבה יותר ממה שפעלו המשכילים ה". וכל זה יתבאר באר היטב מפי סופרים ומפי ספרים.

עוד זאת יתבאר בו בענין קדושת ארץ ישראל, ומעלת העובד את ה' בה כמבואר בספרי רביה"ק ותלמידו הק', ויתבאר שכל זה הוא, רק למי שעובד ה' ורצונו לעבוד את ה', ונוהר בקלה כבחמורה להתרחק מהרשעים ומהאפיקורסים, כמבואר בספה"ק ויואל משה למרן מהר"י ט"ב זצוקלה"ה, והכל אל מקום אחד יהלך, כולם נתנו מרעה אחד, אל אחד נתנו, פרנס אחד אמרן, מפי אדון כל המעשים ברוך הוא.

תשובת השאלה באמצע העריכה ויתבאר בעזרת השם יתב' בסוף המאמר.

סימן י"ג: אדמך אבנך ולא ידעתיך

שואל: האם צריכין להאמין בכל ההפלגות הנפלאות שאמר רבי נחמן לשבח את עצמו, כי הנה לבי נוקפי בכלל אם להאמין כל הענינים המובאים שם, כי נאמרו שם דברים שקשה להאמין בהם, ואולי יתכן שנמסרו שלא בדיוק ע"י תלמידים שלא שימשו כל צרכם, ואולי יש בהם הרבה דברי דמיון וגוזמאות וכדומה, ואפשר יותר חמור מדברי דמיון והבן, ואם טעיתי נא להעמידני על האמת.

משיב: הנה במה שאמרת שאפשר הם יותר חמור מדמיון רח"ל, בוודאי כוונתך לחשש אפיקורסות או זילזול לגדולינו הקודמים, וע"כ אקדים בזה.

הנה אם נסתפק ח"ו בדברים הללו שנמסרו דור אחר דור ע"י תלמידי הנאמנים, ובפרט רוב הענינים שנכתבו ע"י תלמידו המובהק הרה"ק רבי נתן, שכל ספרי מוהר"ן נכתבו על ידו, אף שלפי דעתך נדמה שיש דברים רחוקים מהבנה ושכל שלך, עכ"ז צריכין לקבלו, כי אם לא, אזי יכולין להסתפק על דברי כל גדולי הדורות, שנמסרו מפה אל פה דור אחר דור, ואח"כ נכתבו בספרים, ואם יכולין להסתפק, יש מקום להסתפק על הכל, ואין קץ לחששות, וכמ"ש מהרי"ד מבעלזא (ביתו נאזה קודש ניסן ח"א שס"ג) כי מי שאינו מאמין שהרה"ק רבי מאטל"ע מטשערנאביל פירנס את הל"ו צדיקים שבדורו, הוא אפיקורס, כיון שמקובל שכך היה, הרי מי שאינו מאמין בזה הוא אפיקורס.

אמת הדבר אם רואים דברים שבוודאי מוקשים ותמוהים המה נגד הדין ונגד הלכה, או צריכין להניחם בהצד, כי א"א להתנהג עפ"י הדברים הללו למעשה, וכמ"ש חז"ל (שבת י"ג): ברם זכור אותו האיש לטוב וחנניה בן חזקיה שמו, שאלמלא הוא נגזו ספר יחזקאל, שהיו דבריו סותרין דברי תורה, מה עשה וכו' וישב בעלייה ודרשן, ועכ"ז צריכין אנחנו למשכונני אנפשא לפרשם שלא יהיו סותרין דברי תורה, אף שלא יבינו הכוונה העמוקה שיש בו, יש ללמדם ולדרשן ולקיימן.

כמ"ש (קה"ר א' ד') בקשו חכמים לגנוז ספר קהלת מפני שמצאו בו דברים מטיין לצד מינות, חזרו ואמרו וכו', כי מצאו תירוצים שלא יהיו סותרים דברי תורה, וע"כ קיימו הפסוקים עם התירוצים, וא"כ הואיל וכל דבריו נתפרשים בטוב טעם, צריכין לקבלם כמו שאמרו.

סימן ק"ב

אור ליום א' תרומה תקצ"ג

אהובי בני חביבי, אין בלשוני מלה לכתוב לך עתה, כי היום יצאתי מביתי ולא עלה על דעתי לכתוב לך עתה, אך מדי כותבי איזה דיבורים מעטים לבן אחותי ר' אייזיק נ"י [מתלמידי מוהרנ"ת וכן אחותו, ונתגדל בבית מוהרנ"ת]. נזכרתי בעוצם תשוקתך לראות מכתבי, אמרתי לכתוב לך פריסת שלום.

והנה צערי גדול מאד ממה שלא היית בשמחה בהיותך בביתי, ולבך היה נשבר ביותר, אשר היה קשה לי לסבול. אך אף על פי כן אני יודע ומאמין כי עדיין רחמי השם יתברך עלי ועליך ועל כלנו, ובודאי לא יעזוב אותך לעולם, ואיך שיהיה, איך שיהיה, יהיה אחריך לטוב בחסדו הגדול ית', כי יש לנו על מי לסמוך בעזרת השם יתברך, על כחו של זקן דקדושה עתיק דעתיק סבא דסבא.

ועתה בני שמע בקולי לאשר אני מצוה אותך, ותשמח עצמך בכל מה דאפשר, בפרט כי ימי אדר נכנסין, שצריכין להרבות בשמחה, ותתחיל מעתה לעשות אחשורוש שפיל, וקבצן ועושר שפיל, וקיץ וחורף שפיל, ושאר מיני שפיל וצחוק [מיני מילתא דבדיחותא שהיו רגילין היהודים לעשות בערי אוקריינא, כדי להרבות בשמחה בימי חדש אדר]. וגם מוסר כתב זה ר' נחמן [הרה"ח ר' נחמן מטולטשין, דר בטולטשין, מגדולי תלמידי מוהרנ"ת] וכל אנ"ש, כולם חובה מוטלת עליהם להרגיל בשמחה על ידי כל מילי דשטותא [בענין זה שצריכין להרבות השמחה אפילו על ידי מילי דשטותא עיין באריכות בליקו"מ ח"ב סי' כ"ג וחז"מ סי' תקצ"ד, ונתבאר בארוכה בפתיחת הספר], ובפרט כפורים בעצמו תהיה אך שמחה. און טאקי פארט האפ. פארט און פארט און פארט.

דברי אביך

נתן מברסלב

סימן ק"ג

בעזרת השם יתברך, יום ב' פקודי, תקצ"ג

אהובי בני חביבי, מכתבך קבלתי בליל שבת קודש קודם הקידוש, גם האגרת מידידי ר' הערא נ"י [כנראה הר"ר אורי מעיר יאס מדינת רומעניא, מתלמידי רביז"ל]. והיה לי לנחת, ועתה אין לחדש דבר וכו'.

והנה להחיות אותך בדברי אמת אין הפנאי מסכים עתה, וכבר שמעת הרבה שיש בהם די להחיות ולשמח נפשך בכל עת, איך שהוא איך שהוא, כי כל מה שדברנו הרבה שצריכין להחיות את עצמו בכל נקודה ונקודה טובה, וביותר במה וכו', ושהצילנו מהתנגדות על עצם האמת וכו'. הכל אינם דברים בעלמא ח"ו,

מודעה משמחת ובקשה

בהיות שסידרנו כל תלמידי רביז"ל על סדר הא"ב בסדר יפה אף נעים, וכן יש תחת ידינו מסודר כל תלמידי מוהרנ"ת ז"ל על דרך זה, וכן זכינו בעזהשית לסדר הספה"ק **"עלים לתרופה - מכתבי מוהרנ"ת"**, עם הערות ובירורים על כל מכתב ומכתב, **בתוספת מכתבים מכת"י**, עד שפנים חדשות בא לכאן.

ולכן הנני פונים בבקשה מאת אנ"ש היקרים, **מי שרוצה לזכות ליתן יד ועזר להדפסת הספרים הקדושים הללו יפנה אלינו**, וזכות הרבים תלוי בו.

ברכת מזל טוב לאנ"ש

מו"ה שלום שלמה שווארטץ נ"ו,
מקרית יואל

לרגלי שמחת אירוסי בתו תחי'
יזכו להעמיד דורות ישרים ומבורכים, ע"ד ישראל סבא
ובהתקרבות לרביה"ק, אכ"ר

כוונת ההערות והציונים בכדי להבין את המכתב הק', וברצונינו בעו"ה להדפיס כל המכתבים עם ההערות כדי לזכות את הרבים, לכן נשמח לקבל באמייל מן הקוראים היקרים "הארות" בין על דברי מוהרנ"ת ובין על דברינו כדי שיצא מתחת ידינו דבר נאה ומתוקן, ויאשר כוונתנו למפרע

למכתבים למערכת, וכן לכתוב מאמרים להופיע בעט סופר, אן להערות, וכן מי שברצונו שייגע לו העט סופר על יד האימנעל, יפנה:

CONGHVPRINTING@GMAIL.COM

או להפעקס: **845.781.6701**

להודיעה על מזל טוב לאנ"ש, יש לשלוח הודעה (עד יום ג' בשעה: 9:00 בבוקר):

שיעורים אויף אידיש אין ספר ליקוטי מוהר"ן!

לימוד ספה"ק ליקוטי מוהר"ן בכל יום
מען קען הערן אויף "אוצרות ברסלב" יעדן טאג א
עמוד בספה"ק ליקוטי מוהר"ן

718-855-2121

געלערנט "אויף אידיש" מיט א קלאהר"ן הסבר, לויט די מפורשים און לויט ווי עס איז מבואר אין ליקוטי הלכות חזקו ואמנצו אחיי ללמוד ספריו "בכל יום", ולעין ולחפש בהם למצוא בהם בכל פעם עצות להציל נפשיכם (על"ת מכתב שי"ג)